

Anatomies patològiques

Autoria: Vicent Borràs
 Títol: *Anatomia patològica. Un dietari dels dies gats*
 Editorial: Bromera, Alzira, 2024
 152 pàgines

Ens trobem davant d'un dietari que és la suma de moltes anècdotes personals però que se centren, bàsicament, en dos punts vitals –que se superposen– en la vida real de Vicent Borràs: un càncer i la jubilació.

Qui subscriu aquestes línies, en començar la lectura, pensava que li costaria molt la ressenya, perquè tenia molt recent la mort dels pares després d'operacions i estades llargues a l'hospital, però aviat la malaltia deixa de ser la matèria central, alhora que també ocorre una cosa interessant: s'hi contenen els fets, molts fets, moltes anècdotes, però es procura no aprofundir gaire. Són només els fets, els que donen consistència. Però és com si la salvació estiguera en els detalls. Per exemple, els metges hi apareixen fins i tot amb noms i cognoms.

És evident, per algunes metareflexions que fa al llarg del dietari, però molt específicament cap al final, que l'autor és conscient que no hi ha aquesta voluntat de gratar, d'esgarrapar ni d'esgarrapar-se. Potser és cert que només amb fets com el

càncer o la jubilació no cal més, però ho troba a faltar fins i tot l'autor. Tots aquests dubtes els fa constar a l'epíleg final on explica i es justifica a mitges:

És ben sabut que escriure és triar; triar el que escrius, però sobretot també allò que no has volgut escriure. El que mires i el que evites mirar i t'obliga a fixar la mirada en una altra diana. [...]

Però què passa amb el que no vaig escriure? I amb el que no he esmentat en totes aquestes pàgines? Només, a tall de mostra, posaré alguns exemples dels dos mesos que em vaig estar a Alacant. En cap moment, no he comentat res de les panderoles que aparegueren en tres o quatre ocasions al bany del meu dormitori i els malsons que em van provocar, fins al punt de plantejar-me abandonar l'habitació i mudar-me a un altre lloc. No vaig contar el dubte constant que m'acompanyava sobre si havia fet bé o no en la tria del meu últim destí.

Ho comenta diverses vegades, però destacaré només un darrer autocomentari al penúltim paràgraf del llibre (el subratllat és meu, amb permís de Lluís Roda i de Nina Berbèrova): “A mi m'agradaria un temps per a mi, per a acabar alguna cosa pendent de rematar i mamprendre coses noves, *amb un punt més d'ambició personal*”.

Encara que, malgrat tots aquests dubtes, la suma d'anècdotes, d'accions, és, a més d'interessant, una manera d'enfrontar-se als problemes. No és tant el càncer com la suma de cites, metges, analítiques, hospitals, operacions, més cites, més analítiques..., que queden obertes a la fi d'aquest dietari. I que el lector pot llegir com un termòmetre de la situació.

També el fet de complir anys –i, per tant, la jubilació– es redueix a una quantitat alta d'anècdotes: des de les dificultats per celebrar la festa dels anys, amb grup de música i pandèmia pel mig, a la decisió de reincorporar-se a la feina els darrers mesos abans de la jubilació en un centre de persones adultes a Alacant, en un intent de tancar el cercle perquè és allí on va començar com a professor molts anys enrere. Val a dir que aquesta part del dietari és possiblement la més densa perquè hi ha la comparativa constant de quan hi va ser de jove i el present, tant a Elx, que visita, com a Alacant. I això provoca reflexions tant sobre la llengua com sobre el pas del temps, com quan constata que possiblement no reconeixeria un exalumne encara que coincidira amb ell pel carrer.

Al dietari, a més, hi ha mostres d'altres textos, com provatures de poemes i d'altres escrits circumstancials fins la carta de comiat als seus darrers alumnes i que enviarà el seu últim dia de classe.

Per resumir-ho, ens trobem davant d'un llibre entretingut, irregular també, però que, a través de les anècdotes, és capaç de mostrar-nos com la vida ens dona i pren, successivament i alhora. Així que hom acaba la lectura content però amb la sensació que no s'ha volgut anar més enllà.

Josep Lluís Roig